

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 20. oktobra 2017. godine
Br. ref.: RK 1141/17

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI100/16

Podnosilac

Živorad Dutina

**Ocena ustavnosti presude br. GSK-KPA-A-97/2014 Žalbenog veća
Vrhovnog suda Kosova za Kosovsku agenciju za imovinu
od 19. februara 2016. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Živorad Dutina (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) iz Obilića.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu GSK-KPA-A-97/2014 Žalbenog veća Vrhovnog suda Kosova za Kosovsku agenciju za imovinu (u daljem tekstu: Žalbeno veće), od 19. februara 2016. godine.
3. Navedena presuda je uručena podnosiocu zahteva 29. marta 2016. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gore navedene presude Žalbenog veća, kojom su povređena prava i slobode podnosioca zahteva garantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32. [Pravo na pravno sredstvo], članom 46. [Zaštita imovine] i članom 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6. [Pravo na pravično suđenje] i članom 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 47. i 48. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 15. jula 2016. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 16. avgusta 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Altay Suroy i Gresa Caka-Nimani.
8. Dana 5. septembra 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Žalbenom veću.
9. Dana 27. januara 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Ivana Čukalovića za člana Veća za razmatranje umesto Roberta Carolana, koji je podneo ostavku kao sudija Suda 9. septembra 2016. godine. Sudija Altay Suroy je imenovan za predsedavajućeg sudiju Veća za razmatranje.
10. Dana 4. septembra 2017. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 22. maja 2007. godine, podnosilac zahteva je podneo imovinski zahtev Kosovskoj agenciji za imovinu (KAI), gde je tražio ponovni posed nad parcelama broj 474 i 475 u ukupnoj izmerenoj površini od 00.43.44 m², koje se

nalaze u selu Miloševo, Obilić, u mestu zvanom Više Sela, upisane sa posedovnim listu br. 75.

12. Dana 11. juna 2013. godine, Komisija za imovinske zahteve Kosova (u daljem tekstu: KIZK) je odlukom KPCC/D/A/204/2013 odbila imovinski zahtev zbog nedostatka nadležnosti.
13. Dana 20. februara 2014. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Žalbenom veću protiv navedene odluke.
14. Dana 19. februara 2016. godine, Žalbeno veće je presudom GSK-KPA-A97/2014 odbacio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio odluku KIZK-a od 11. juna 2013. godine.
15. Relevantni deo presude Žalbenog veća glasi:

“...U smislu člana 3.1 Zakona br. 03/L-079, KIZK je nadležna da reši svojinske zahteve u imovinske zahteve koji su "direktno povezani ili rezultiraju iz oružanog sukoba koji se dogodio između 27. februara 1998. i 20. juna 1999. godine". To znači da je okvir ispitivanja KAI da proveriti sledeće elemente: ko je posedovao imovinu u zahtevu pre 27. februara 1998. godine, ko trenutno poseduje imovinu, kada i iz kojeg razloga je izgubljen posed između perioda od 27. februara 1998. do 20. juna 1999. godine. Ako Komisije nađe da je do gubitka imovine došlo ranije ili nakon gore navedenih datuma, ili ako gubitak poseda nije povezan sa oružanim sukobom, ista odbacuje imovinski zahtev u smislu člana 11.4(b) Zakona br. 03/L-079.

“...Posto smo došli do zaključka da niti žalilac a ni njegova braća ili sestra nisu koristili imovinu u zahtevu nakon 1995. godine, Vrhovni sud smatra da imovinski zahtev spada van okvira nadležnosti KIZK. Pitanje da li kupoprodajni ugovor zaključen od strane brata žalioaca u 1995. godine može imati pravni efekat je veoma beznačajno na rezultate postupka pred ovim Sudom, pošto navodi podneti od strane samih stranaka pripadaju kategoriji sporova koji se trebaju resiti od strane nadležnog građanskog suda. Ispitivanje ostalih elemenata koji se odnose na sticanje imovinskog prava spadaju van okvira nadležnosti KIZK.

“...Kao posledica toga, pošto žalilac nije dokazao da je imao posed nad imovinom u zahtevu u periodu između 27. februara 1998. i 20. juna 1999. godine, da je isti izgubio posed usled sukoba, Vrhovni sud smatra da se žalba treba odbiti kao neosnovana“.

Navodi podnosioca

16. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu povređena prava i slobode garantovane članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 46. [Zaštita imovine] i članom 54. [Sudska zaštita prava] Ustava, kao i članovima 6. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] EKLjP.

17. Podnosilac se žali na „nedostatak mehanizma, odnosno odsustvo njihove primene, povodom gubitka imovine od juna 1999.godine, i koja su bila dovela do povrede njenih Ustavom zajemčenih prava kao što je navedeno u ovoj predstavi. Takođe, podnosilac se žali jer smatra da nadležni organi nisu na pravilan i zakonit način postupali povodom njegovog zahteva“.
18. On posebno tvrdi da je Žalbena veće pogrešno odlučilo kada je utvrdilo da njegov slučaj ne potpada pod jurisdikciju KAI-a. Štaviše, podnosilac zahteva takođe tvrdi da Žalbena veće nije u potpunosti i na pravno valjan način potvrdilo iznete dokaze.
19. On naglašava da: „Prvo je njegov zahtev bio odbačen uz tvrdnju da ne spada u nadležnost KIA jer je imovina još pre rata bila van njegovog poseda. Podnosilac je u sudskom postupku dokazivao da je ovu imovinu slobodno uživao sa ostalim suvlasnicima sve do juna 1999.godine. Nikakav ugovor o otuđenju imovine nije zaključen. Dokazi koje priložila protivna strana su suprotni zdravom razumu i očito su krivotvoreni. Sud nije na pravno valjan način i potpuno razmotrio navode podnosioca. Takođe, Sud nije u dokaznom postupku uradio proveru verodostojnosti potpisa i drugih okolnosti koje se tiču ugovora koji je priložen kao ključni dokaz“.
20. Podnosilac navodi da je njegovo pravo na obrazloženu sudsku odluku povređeno zato što „Presuda ne sadrži dovoljno obrazložene stavove o razlozima zbog kojih sudovi nisu ispitivali dokaze iznete od strane podnosioca, a koji su bili od značaja u smislu preduslova garancije za donošenje ispravne odluke. Sa druge strane, ukazuju na proizvoljnost u potvrđivanju stava o nedostatku mogućnosti provere dokumentacije i nedovoljnu osnovanost tako iznetih stavova i odluka, te samim tim upućuju na arbitrarnost“.
21. On, dalje, smatra “... da je došlo do povrede prava na pristup sudu na način da u sprovedenom postupku nije došlo do razmatranja o suštini povrede prava usled navodne nemogućnosti provere verodostojnosti priložene dokumentacije, ali i faktičke i pravne prirode korišćenja sporne imovine sve do juna 1999. godine.”
22. Podnosilac zahteva takođe osporava “tumačenje Komisije i Suda da je sporen nepokretnosti dovoljno otuđio odnosno izgubio posed pre ratnih sukoba 1998/99. godine.” Samo obrazloženja žalbene odluke je dvosmisleno i nejasno. Najpre, ne sadrži relevantne razloge, kriterijume ; dokaze koji su bili odlučujući valjani da se može smatrati da je navodni ugovor verodostojan i da je podnosilac izgubio posed 1995.godine. Ovakvim postupanjem Komisija je postupila suprotno svojoj zakonskoj obavezi i načelu pravilnosti, u smislu da je propustila da objasni na jasan i nedvosmislen način pravnu prirodu navodnog ugovora, i dokaze podnosioca da je do juna 1999.godine ulivao svoju imovinu“.

Prihvatljivost zahteva

23. Sud će prvo ispitati da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti propisane Ustavom, dalje predviđene Zakonom i utvrđene Poslovníkom.

24. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:
- 1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način..*
 (...)
 7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."
25. Sud se poziva na član 49. [Rokovi], koji propisuje: "Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku".
26. Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena strana. Pored toga što je zahtev podnet u skladu sa propisanim rokom, podnosilac zahteva je iscrpeo sva pravna sredstva.
27. Sud se, dalje, poziva na član 48. Zakona [Tačnost podneska], koji propisuje:
- Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.*
28. Sud primećuje da je podnosilac zahteva pojasnio koji je akt javnog organa predmet osporavanja i koje je pravo navodno povređeno kao što je predviđeno članom 48. Zakona. S tim u vezi, Sud mora takođe utvrditi da li je podnosilac zahteva potkrepio svoje tvrdnje u skladu sa članom 48. Zakona i kao što je dalje navedeno u pravilu 36 (1) (d) i (2) (b) i (d) Poslovnika.
29. Dakle, Sud se dalje poziva na pravilo 36 [Kriterijum o prihvatljivosti] (1) (d) i (2) (b) i (d) Poslovnika, koje navodi:
- (1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:*
 [...]
 (d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan."
- (2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
 [...]
 (b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava.
- [...]
 (d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju.
30. Na osnovu gore navedenih razmatranja u pogledu uslova prihvatljivosti, Sud sada mora utvrditi da li je zahtev podnosioca *prima facie* opravdan i da li je potkrepio svoje tvrdnje u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (2) (b) i (d) Poslovnika.

31. S tim u vezi, Sud primećuje da je suština zahteva da se podnosilac zahteva ne slaže sa nalazima sudova u pogledu vremena kada je izgubio činjenično posjedovanje svoje nekretnine.
32. Sud podseća da u skladu sa članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava “*Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava*”.
33. U tom smislu, Sud ponavlja da Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP) utvrđuje “*da je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava*“. Vidi: *mutatis mutandis*, slučaj ESLjP *García Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, 21. januar 1999. godine, stav 28.
34. U tom smislu, Sud primećuje da je Žalbena veće detaljno razmotrilo dokaze i analizu koju je uradila KIZK.
35. Sud primećuje da je Žalbena veće uzelo u obzir i analiziralo sve tvrdnje koje je podnosilac podneo u svojoj žalbi. Oni su objasnili pitanje nadležnosti KIZK-a i teret dokazivanja koji je postavljen podnosiocu zahteva kako bi potkrepio svoje tvrdnje.
36. Pored toga, Sud ponavlja da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).
37. Ustavni sud podseća da nije sud za utvrđivanje činjenica i da je tačno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja u nadležnosti redovnih sudova, dok je uloga Ustavnog suda da osigura poštovanje prava koja garantuje Ustav i drugi pravni instrumenti i stoga, ne može da deluje kao sud četvrtog stepena (vidi: slučaj *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, ESLjP, Presuda od 16. septembra 1996. godine, stav 65, takođe, vidi: *mutatis mutandis* slučaj KI86/11, podnosilac zahteva: *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).
38. Zahtev podnosioca ne ukazuje na to da su redovni sudovi delovali na proizvoljan ili nepravičan način. Nije zadatak Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica sa ocenom redovnih sudova i kao opšte pravilo, dužnost tih sudova je da ocene dokaze koji su im dostupni. Ustavni sud može razmotriti samo da li su postupci pred redovnim sudovima uopšteno bili sprovedeni na način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi: slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. godine).
39. Činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom postupka ne može sama po sebi pokrenuti tvrdnju o povredi članova 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 46. [Zaštita imovine], 54. [[Sudska Zaštita Prava] Ustava u vezi sa članovima 6. [Pravo na pravično suđenje] i 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] EKLjP (vidi: slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarke*, br. 5503/02, ESLjP, presuda od 26. jula 2005. godine).

40. U ovim okolnostima, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio, niti je dovoljno opravdao svoju tvrdnju o povredi ljudskih prava i osnovnih sloboda garantovanih Ustavom, a naročito povredu članova 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 46. [Zaštita imovine] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava, kao i članova 6. [Pravo na pravično suđenje] i 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] EKLjP, jer činjenice koje je izneo ni na koji način ne pokazuju da su mu redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom.
41. Dakle, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba da se proglasi neprihvatljivim kao što je propisano članom 113.7 Ustava, predviđeno članom 48. Zakona i dalje utvrđeno uslovima prihvatljivosti, pravilom 36 (2) (b) i (d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud u skladu sa članom 113. 1. i 7. Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36 (2) b) i d) Poslovnika o radu, dana 4. septembra 2017. godine jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20 (4) Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

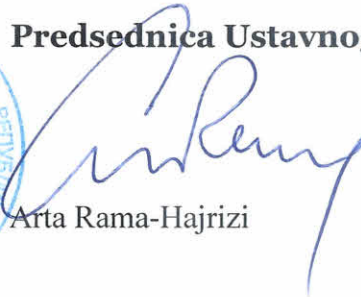
Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi